

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10So/33/2012
Identifikačné číslo spisu:	3011200572
Dátum vydania rozhodnutia:	10.10.2012
Meno a priezvisko:	JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2012:3011200572.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a členov senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a JUDr. Petra Paludu, v právnej veci navrhovateľa S. Q., bytom Z., zastúpeného JUDr. Jánom Vaškom, advokátom advokátskej kancelárie so sídlom Prievdza, Podjavorinskej 3, proti odporkyni Sociálnej poisťovni, ústrediu, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX zo dňa 2. júna 2011 o priznaní invalidného dôchodku, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 12Sd/212/2011-49 zo dňa 9. februára 2012, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 12Sd/212/2011-49 zo dňa 9. februára 2012 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX. zo dňa 2. júna 2011, ktorým bol navrhovateľovi priznaný od 1. februára 2011 invalidný dôchodok v sume 268,20 Eur mesačne z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 45% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou v zmysle lekárskej správy posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Prievdza z 10. mája 2011. V odôvodnení rozhodnutia súd uviedol, že zdravotný stav navrhovateľa bol po podaní návrhu na preskúmanie rozhodnutia odporkyne znovu posudzovaný posudkovým lekárom sociálneho poistenia dňa 5. augusta 2011 a za rozhodujúce zdravotné postihnutie navrhovateľa lekár určil choroby podporného a pohybového aparátu - dorzopatia, deformujúca dorzopatia a spondylopatia, stavy po operácii chrbtice a medzistavcových platničiek, stavy po úraze chrbtice - degeneratívne zmeny na chrbtici a medzistavcových platničkách s miernym funkčným postihom, s prejavmi nervového a svalového dráždenia s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách podľa prílohy 4, kapitoly XV., oddiel E, položka 3. písm. b) zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov na 35%; pre choroby obehovej sústavy - hypertenzia zvýšil percentuálnu mieru o 10%, takže celková miera poklesu je 45%. Keďže navrhovateľ trval na podanom opravnom prostriedku, jeho zdravotný stav ešte posúdil dňa 23. augusta

2011 posudkový lekár sociálneho poistenia, Sociálnej poisťovne v Trenčíne so záverom 45% miery poklesu a s dátumom vzniku invalidity 1. februára 2011 (po vyčerpaní nemocenských dávok). Navrhovateľ zotrvával na tvrdení, že miera jeho poklesu vykonávať zárobkovú činnosť bola hodnotená podľa nesprávnej položky a pre dlhodobý zlý zdravotný stav mu mal byť invalidný dôchodok priznaný tri roky späť od podania žiadosti, preto súd požiadal posudkového lekára Sociálnej poisťovne, ústredie, so sídlom v Trenčíne o opätovné vyšetrenie navrhovateľa a posúdenie nových lekárskeho odborných správ. Podľa lekárskej správy zo 17. januára 2012 bolo znova posúdené rozhodujúce zdravotné postihnutie navrhovateľa podľa prílohy 4, kapitoly XV., oddiel E, položka 3 písm. b) zákona na 35% (z rozmedzia 20 - 35%), zvýšené o 10% za iné zdravotné postihnutie (hypertenzia II, neurasténia, syndróm canalis carpi) s dátumom vzniku invalidity od 1. februára 2011, nakoľko navrhovateľ nedoložil žiadny relevantný doklad o ochorení chrbtice v roku 2008. Krajský súd po zhodnotení uvedených skutočností a príslušných zákonných ustanovení dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie odporkyne je vecne správne, a preto ho podľa § 250q ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) potvrdil. Vychádzal pritom z hore uvedených posudkov posudkových lekárov Sociálnej poisťovne ústredia, pobočky v Prievidzi, nakoľko mal za to, že posudkoví lekári dostatočne a presvedčivo odôvodnili, prečo je navrhovateľ invalidný s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 45% a s dátumom vzniku od 1. februára 2011. O trovách konania súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 v spojení s ustanovením § 250l ods. 2 O.s.p. tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, nakoľko navrhovateľ bol neúspešný a odporca nemá nárok na priznanie náhrady trov konania.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ včas odvolanie. Namietal, že rozhodnutie odporkyne je nepreskúmateľné, pretože z neho nie je zrejmé, ako dospeli posudkoví lekári k názoru, že mu nárok na invalidný dôchodok vznikol až odo dňa 01.02.2011 a prečo je jeho miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určená len na 45%. Poukázal na skutočnosť, že jeho závažné ochorenia sa zhoršujú a odporkyňa pri rozhodovaní nevzala do úvahy jeho závažné psychiatrické ochorenie, ktorým trpel už v čase rozhodovania o dôchodku. Posudkoví lekári sú zamestnancami odporkyne, takže o ich nezáujatosti ako odborníkov a znalcov treba mať dôvodne vážne pochybnosti, čo potvrdzuje aj nesprávne a nezákonné posudzovanie a hodnotenie jeho zdravotného stavu. Za nepreskúmateľné považuje aj rozhodnutie krajského súdu, ktoré vychádza výlučne z tvrdení posudkových lekárov odporkyne bez zohľadnenia ním predložených lekárskeho správ. Poukázal na viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, podľa ktorých je rozhodovanie odporkyne závažným zásahom do subjektívnych práv účastníka konania a preto nie je únosné rozhodovanie strohým, skutkovo nepodloženým a z právneho hľadiska blanketárnym spôsobom vyhotovenia rozhodnutia. Má za to, že mu mal byť priznaný invalidný dôchodok späť tri roky od podania žiadosti a miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť mala byť určená vo výške 55 - 60%.

Navrhol preto, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil podľa § 220 O.s.p. tak, že rozhodnutie odporkyne zruší a vec jej vráti na ďalšie konanie a zároveň mu prizná náhradu trov konania v uplatnenej výške 483,75 €, ako aj trovy odvolacieho konania 66,32 €.

Odporkyňa vo vyjadrení k podanému odvolaniu uviedla, že dôvody odvolania nepovažuje za opodstatnené. Posúdenie zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť fyzickej osoby vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti a dokazovanie v tomto smere je ako pre účely správneho, tak aj súdneho konania zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia. Odvolateľ neuviedol žiadne nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov posudkových lekárov sociálneho poistenia zadovážených v tomto konaní, pochybnosti o nesprávnom posúdení jeho zdravotného stavu považuje za neodôvodnené. Zdravotný stav navrhovateľa bol opakovane posudzovaný posudkovými lekármi sociálneho poistenia, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú, nebol preto dôvod na ďalšie dokazovanie. Navrhovateľ v konaní nepreukázal, že by jeho zdravotný stav bol zhoršený v rozsahu odôvodňujúcom vznik invalidity od skoršieho dátumu. Navrhuje preto, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 O.s.p., napadnutý rozsudok

súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo preskúmal bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a jednomyseľne dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno vyhovieť.

Podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

Podľa § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, poistenec je invalidný, ak pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Podľa § 71 ods. 3 prvej vety zákona o sociálnom poistení, pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby.

Podľa § 71 ods. 6 zákona o sociálnom poistení, miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí.

Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10 %, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (§ 71 ods. 8 zákona o sociálnom poistení).

Z obsahu odvolania navrhovateľa vyplýva, že odvolanie smeruje len proti správnosti určenej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou a proti nepriznaniu invalidného dôchodku späť tri roky od podania žiadosti.

Posúdenie rozsahu zdravotného poškodenia a jeho následkov na schopnosť občana vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti a vo veciach sociálneho zabezpečenia je zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia, a to tak pre účely správneho, ako aj na účely súdneho konania. Miera poklesu schopnosti sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí. Jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa neschítavajú (§ 71 ods. 6, 7 zákona o sociálnom poistení).

Z dávkového spisu odporkyne vyplýva, že navrhovateľ žiadal o priznanie invalidného dôchodku ešte dňa 6. mája 2009, pričom jeho žiadosť bola rozhodnutím z 2. júla 2009 č. XXX XXX XXXX X zamietnutá z dôvodu, že podľa lekárskej správy posudkového lekára Sociálnej poisťovne z 8. júna 2009 bola stanovená jeho miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na 30%. Tento záver bol potvrdený aj následnými lekáorskými správami zo 16.09.2009 a 13.10.2009 s tým, že ako rozhodujúce zdravotné postihnutie bolo ustálené zdravotné postihnutie zaradené do kapitoly XV, odd. E: Degeneratívne zmeny na chrbtici a medzistavcových platničkách s miernym funkčným postihnutím, s prejavmi nervového a svalového dráždenia, slabosť svalového korzetu, obmedzenie pohybu v postihnutom úseku, pod položku 3, písmeno b) s mierou poklesu schopnosti zárobkovej činnosti na dolnej hranici 20%, zvýšenou o 10% pre hypertenziu II. Zmenený zdravotný stav navrhovateľa bol konštatovaný až v lekárskej správe z 10. mája 2011 o vyšetrení jeho zdravotného stavu na základe jeho ďalšej žiadosti o invalidný dôchodok z 10. mája 2011 so záverom miery poklesu schopnosti zárobkovej činnosti 45%. V tomto posudku je okrem iného uvedené, že vznik invalidity bol určený od 1. februára 2011 (dňom nasledujúcim po vyčerpaní nemocenských dávok), pretože v žiadnom z odborných vyšetrení od roku 2008 nie je uvedené závažné ochorenie chrbtice, takže nemožno vyhovieť žiadosti navrhovateľa o uznanie invalidity tri roky dozadu. Keďže v konaní nebol predložený žiaden dôkaz, ktorý by tento záver vyvracal alebo spochybnil, krajský súd nepochybil, keď považoval námietku nepriznania invalidného dôchodku tri roky späť od 10.05.2011 za neopodstatnenú.

Odvolací súd nepovažuje za dôvodnú ani námietku, že napadnuté rozhodnutie krajského súdu je nepreskúmateľné, pretože vychádza iba z lekárskejších správ posudkových lekárov odporkyne, ktorých navrhovateľ nepovažuje za objektívnych. O objektívnosti, odbornej úrovni a úplnosti záverov posudkových lekárov sociálnej poisťovne odvolací súd nemal dôvod pochybovať, i keď navrhovateľ v odvolaní vyslovil nespokojnosť s určenou percentuálnou mierou poklesu vykonávania zárobkovej činnosti. Na základe nových lekárskejších správ, ktoré navrhovateľ predložil v súdnom konaní, krajský súd požiadal odporkyňu o doplnujúci posudok o zdravotnom stave a pracovnej spôsobilosti navrhovateľa. V Lekárskej správe zo dňa 17.01.2012 posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne ústredie so sídlom v Trenčíne zotrval na miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 45% z rovnakých dôvodov, aké boli uvedené v predchádzajúcich lekárskejších správach (z 10.05.2011, 05.08.2011 a 23.08.2011), t.j. ako rozhodujúce zdravotné postihnutie bola uvedená Polytopná dorzalgia - kapitola XV, E, 3.b. - 35% (z rozmedzia 20-35%) a zvýšenie percentuálnej miery o 10% pre iné zdravotné postihnutia - hypertenzia II, neurasténia, syndróm canalis carpi s tým, že od posledného posúdenia dňa 23.8.2011 sa zdravotný stav navrhovateľa nezmenil a k jeho zdravotnému dyskomfortu prispieva neriešená obezita. Posudkový lekár rovnako zotrval na predchádzajúcom závere, že ochorenie chrbtice v závažnom stupni nebolo v roku 2008 prítomné a navrhovateľ k svojej žiadosti o uznanie invalidity spätne tri roky od podania žiadosti nedoložil žiadny relevantný doklad.

Aj odvolací súd dospel k presvedčeniu, že záver o poklese pracovnej schopnosti navrhovateľa prijali posudkoví lekári na podklade potrebných odborných lekárskejších nálezov, ktoré zobrali do úvahy komplexne a bez rozporov aj s ohľadom na vývoj zdravotných ťažkostí navrhovateľa. Ich posudkové stanovisko bolo podrobne, vecne a logicky zdôvodnené v súlade s aktuálne preukázanými zdravotnými ťažkosťami navrhovateľa na základe predložených odborných lekárskejších nálezov. Ani odvolací súd nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by ich závery spochybnila, preto si ich osvojil a pri posudzovaní správnosti a zákonnosti konania a rozhodnutia odporkyne z nich rovnako vychádzal. Rozhodnutie odporkyne pritom posudzoval v spojení s ďalším dokazovaním, ktoré bolo v tejto veci vykonané po podaní opravného prostriedku či už z iniciatívy odporkyne alebo krajského súdu. K námietke, že pri posúdení zdravotného stavu navrhovateľa nebolo zohľadnené jeho psychiatrické ochorenie odvolací súd poukazuje na ustanovenia § 71 ods. 6 až 8 zákona s tým, že mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú na základe rozhodujúceho zdravotného postihnutia možno zvýšiť najviac o 10%, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, a táto možnosť už bola využitá.

Z vyššie uvedených dôvodov aj odvolací súd považoval rozhodnutie odporkyne za zákonné a preto rozsudok krajského súdu ako vecne správny podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

Ak by však v budúcnosti došlo k zmene zdravotného stavu navrhovateľa a k jeho zhoršeniu, môže navrhovateľ opätovne požiadať o nové preskúmanie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, lebo navrhovateľ v odvolacom konaní nebol úspešný a odporkyni náhrada trov nepatrí zo zákona.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.